

In het
leven nu

special Seminarium

‘Waarom ga je naar India om de bijbel te lezen?’ Deze vraag stelde mijn zoon voordat ik op studiereis ging naar het Henry Martyn Institute in Hyderabad.

Wij, een groep predikanten, wilden meer leren over contextueel bijbel- en schriftlezen in een omgeving waar mensen van uiteenlopende religies al eeuwenlang samenleven. Contextueel bijbellesen is een bijzondere en vernieuwende manier van bijbelstudie. Startpunt is het leven van alledag. Vragen en onderwerpen van de mensen die bijeenkomen worden in verband gebracht met bijbelse teksten. Niet om snelle antwoorden te vinden, maar om thema's aan de orde te stellen die er voor de mensen echt toe doen. De context van de 'gewone' lezers wordt dus zeer serieus genomen en vormt het uitgangspunt voor het dieper begrijpen van een bijbeltekst.

Afgelopen september werd aan de Vrije Universiteit in Amsterdam het Centrum voor Contextueel Bijbellesen geopend. Het doopsgezind seminarium is erbij betrokken via het

programma Bridging Gaps, dat internationale (doopsgezinde) studenten kennis laat maken met studeren en leven in Nederland. In de toekomst zal ik namens het seminarium meewerken aan dit nieuwe centrum. Ook mijn reis naar India werd mede door het centrum voorbereid.

In India werd ik gegrepen door de relevantie van het lezen van teksten uit de bijbel en andere heilige geschriften voor mensen die worstelen met schrijnende problemen. 'Empowerment' is daarbij het belangrijkste trefwoord, maar ook leiding en troost. Bijbellesen is er een noodzaak. De bijbel wordt daadwerkelijk gelezen vanuit de nood van mensen en is tegelijk noodzakelijk voor het werken aan verandering. Hetzelfde geldt voor andere heilige geschriften. Ik deed veel verrassende en inspirerende inzichten op. Bovendien liet de vreemde cultuur ons ontdekken hoezeer wij door onze eigen westerse context bepaald zijn.

Een voorbeeld, dr. Premkumar zou vanuit Indiaas oogpunt een bijbelstudie inleiden. Niemand verwachtte dat het thema gevormd zou worden door de schrijnende milieuproblemen in India. Teksten over schepping, de oudtestamentische term voor het door God gegeven land: *nahala*, verhalen over gezinnen – in deze context gelezen kregen ze alle een nieuwe betekenis en urgentie. De volgende dag stond er koranstudie op het programma. Een deskundige van de islamitische universiteit leerde ons hoe je ook in de koran inspiratie kunt vinden om aan de schrijnende milieuvragen te werken. Deze man was hoogleraar biologie. Net als de theoloog ervoer hij geen tegenstelling tussen de natuurwetenschappen en de wijsheid uit de heilige geschriften.

Ik kwam terug uit Hyderabad vol inzichten en inspiratie. Om verder te werken met mensen die in gesprek met andere geloofstradities nieuwe relevantie en wijsheid in de bijbel willen ontdekken. <<

tekst Christiane Karrer

Christiane Karrer is docent Bijbelse Theologie aan het Doopsgezind Seminarium.

Onderzoek in beeld

Nina Schroeder studeert kunstgeschiedenis aan de Queens University in Kingston, Canada. Voor haar promotieonderzoek richt zij zich op de beeldcultuur van anabaptisten en op de relatie tussen doopsgezinden en kunst in de Gouden Eeuw.

tekst Johan Tempelaar

zinden, zichzelf representeerden. Het is echt heel interessant om te zien hoe door middel van een verschil in pose of compositie een heel ander verhaal wordt verteld.'

Schroeder woont in het Amsterdamse Zonshofje en had al snel contact met het seminarium. Hoewel ze daar zelf dus niet studeert, was ze van harte welkom op de maandelijkse studentenbijeenkomsten. Daarnaast schuift ze aan bij de bijeenkomsten van promovendi van prof. Fernando Enns en bezocht ze colleges van prof. Piet Visser, om meer te weten te komen over de relatie tussen theologische

overtuigingen en bepaalde gebeurtenissen in de doperse geschiedenis. 'Het is erg fijn om me op deze manier met anderen te verbinden, die bovendien betrokken zijn bij mijn onderzoek of daar zelfs een actieve bijdrage aan leveren. Daarnaast geniet ik enorm van de diensten in de Singelkerk, ook om mijn Nederlands te oefenen. Het is leuk om te zien wat de verschillen én de overeenkomsten zijn met mijn eigen kerk in Winnipeg. In augustus is mijn werk in Nederland klaar en ga ik terug. Ergens in 2018 hoop ik mijn promotieonderzoek af te ronden.' <<

Waar kun je dan beter terecht dan in Nederland met zijn rijke doopsgezinde geschiedenis? De doopsgezinde bibliotheek, in bruikleen ondergebracht bij de bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam, bevat alleen al ruim vijftienhonderd portretten, historische prenten en afbeeldingen van gebouwen. 'Mijn onderzoek valt uiteen in twee aandachtsgebieden', vertelt Nina. 'Het verschil tussen afbeeldingen van schuilkerken en hoe deze er in het echt uitzien, en de beeldvorming van doopsgezinden in schilderijen en boekillustraties. Zo groeit het inzicht in hoe de doperse beweging in een tijd waarin anabaptisten werden vermoord, door anderen werd gezien, en hoe die beeldvorming werd ingezet als propaganda. Daarnaast bekijk ik hoe anabaptisten, doopsge-

Andrea Roa Almeida uit Colombia volgt sinds september de nieuwe masterspecialisatie *Peace, Trauma and Religion*, geïnitieerd vanuit het doopsgezind seminarium en aangeboden door de Vrije Universiteit.

'Tijdens mijn opleiding tot politiek wetenschapper heb ik bij de bestudering van het onderwerp vredesopbouw en conflicttransformatie een speciale interesse ontwikkeld in de rol van het geloof en van kerken bij het herstel van het sociaal-maatschappelijk weefsel. Als bachelorstudent heb ik de rol van de kerken in het vredesproces in Colombia geanalyseerd. Hoewel de uitkomst positief was had ik de indruk dat de potentie van religie binnen het vakgebied politicologie niet werd gezien.

De sociale wetenschappen hebben in het algemeen een sterk vooroordeel jegens geloofsgemeenschappen. Vanuit mijn doopsgezinde afkomst en mijn overtuiging wat het betekent om christen te zijn, was ik van mening dat we meer konden bijdragen. Nu heb ik dankzij deze masterspecialisatie eindelijk het gevoel dat mijn opleiding tot politicoloog aansluit bij de mij vertrouwde theologie. Dat biedt me de mogelijkheid het vraagstuk van conflicttransformatie en vredesopbouw, in

Colombia en elders, te bestuderen vanuit een positiever perspectief en een interdisciplinaire benadering.'

'Aanvankelijk kwam ik hier terecht vanwege mijn zoektocht naar verbanden tussen theologie en politieke wetenschappen. Het lukte me een klein onderzoek te doen binnen het Bridging Gaps-programma. Daardoor kreeg ik niet alleen antwoorden op mijn vragen, maar ook de mogelijkheid om de rol van de theologie binnen de Latijns-Amerikaanse context opnieuw te doordenken. Het seminarium bood mij de ruimte een gevarieerde, veelomvattende en proactieve theologie te ontwikkelen.'

'Het is altijd een uitdaging om in een andere cultuur te leven; iedere ontmoeting met andere mensen is verrijkend. De mogelijkheid om kennis te nemen van andere standpunten en van andere manieren van leven, helpt me om me bewust te worden van bepaalde culturele aspecten die ieder van ons nu eenmaal met zich meedraagt. Mijn ervaringen hier zijn positief; ik heb voldoende steun ondervonden, zowel van mijn docenten als van mijn studiegenoten. Daardoor kan ik me makkelijker aanpassen en me hier thuis voelen.' <<

open huis

Om belangstellenden kennis laten maken met het diverse onderzoek dat aan de VU wordt verricht, organiseert het doopsgezind seminarium een Open Huis. Er zal informatie worden gegeven over studeren aan de VU en er is gelegenheid docenten en studenten te ontmoeten en over hun werkzaamheden te horen.

Vrijdag 24 maart 13.30-16.00 uur | Vrije Universiteit
De Boelelaan 1105 | Amsterdam. Opgave vóór 21 maart seminarium@ads.nl

doperse theologie

'De leukste cursus die er is' | 'Goede sfeer, is te doen en verrijkend' | 'Ik spreek uit ervaring... geweldig interessant!'

Zo maar wat reacties van een paar van de ruim vijfhonderd mensen die de cursus Doperse Theologie hebben gevolgd. De cursus gaat uit van het doopsgezind seminarium en wordt gehouden in Mennorode te Elspeet. Hij biedt de deelnemer de kans om eens echt uit te zoeken waar hij/zij staat in de bonte wereld van de doperse traditie. Er wordt lesgegeven door een ervaren team van enthousiaste docenten. In september van dit jaar gaan de nieuwe cursussen van start. Naast de basiscursus en de vervolgcursus begint met ingang van seizoen 2017-2018 ook een krooncursus, bedoeld voor wie beide cursussen al gedaan heeft. Elke cursus duurt twee jaar, verspreid over zes cursusweekenden (vrijdag/zaterdag) per jaar.

Meer informatie en aanmelden:
www.seminarium.doopsgezind.nl > Cursus Doperse Theologie

open colleges

In de maanden april en mei organiseert het doopsgezind seminarium een serie Open Colleges. De colleges gaan over thematiek rond het conflict in Israël en Palestina. Wat is nu exact de rol van religie in de complexiteit van dit conflict? In de Open Colleges worden verschillende aspecten van deze vraag belicht. Prof. dr. Fernando Enns verzorgt het eerste college op dinsdag 4 april, samen met studenten van de masterspecialisatie *Peace, Trauma and Religion*, die in maart een studiereis maken naar Israël en Palestina. Verder verlenen o.a. prof. dr. Marianne Moyaert, dr. Janneke Stegeman, Han Cuperus, dr. Yaser Ellethy en Viola Raheb hun medewerking.

Open Colleges 4, 11, 18 en 25 april en 2 en 9 mei | 13.30-15.15 uur
VU in Amsterdam. Aanmelden gewenst: seminarium@ads.nl

Vrijheid *masterclasses voor predikanten & professionals* in doopsgezind perspectief

Vrijheid is een actueel thema, zowel in politiek als in breder cultureel opzicht. Vrijheid is een groot goed in onze cultuur, maar heeft voeding, inhoud en soms verdediging nodig.

tekst & foto Iris Speckmann

Voorheen was vrijheid in Nederland vanzelfsprekend, in elk geval ten tijde van het individualisme. Maar met het veranderen van de politieke context wordt zij minder vanzelfsprekend. De vrijblijvendheid die onze persoonlijke vrijheid kenmerkt(e), lijkt af te nemen. Momenteel zijn heel wat mensen bereid in beweging te komen voor het behoud van onze vrijheid. Protestmarsen online en offline zijn terug van weggeweest.

Vrijheid is ook theologisch gezien een spannend thema. In hoeverre voel je je vrij om, staande in een bepaalde traditie, een theologische visie te ontwikkelen die aansluit bij de hedendaagse tijd en bij de context waarin je leeft en werkt? Zeker in de doopsgezinde geloofsgemeenschap is de vrijheid om te geloven wat je wilt, belangrijk. Niemand kan jou zijn waarheid opleggen. Tegelijkertijd kent de doopsgezinde traditie ook een flinke dosis toewijding. De doopsgezinde theologie steunt voor een belangrijk deel op onderlinge verbondenheid en trouw aan God. Daardoor is er in de doopsgezinde

theologie heel wat spanning tussen vrijheid en verbondenheid, tussen vrijblijvendheid en toewijding.

In de huidige tijd is er alle reden om die spanning verder te verkennen. Met dat doel organiseert het seminarium – mede vanuit de leerstoel Vrijzinnige Theologie – een reeks masterclasses. Daarin willen we de theologische traditie tegen het hedendaagse licht houden. Wat betekent de spanning tussen vrijheid en verbondenheid voor de huidige theologie, zoals we die bijvoorbeeld in preken van de doopsgezinde kansel horen komen? Het is de bedoeling om in de masterclasses predikanten en andere doopsgezinde professionals bij elkaar te brengen. Het thema vrijheid vormt de rode draad, maar er wordt wel steeds een andere invalshoek gekozen. Zo komen onderwerpen aan bod als Godsbeelden, hermeneutiek, pneumatologie & spiritualiteit en inter-religiositeit.

De masterclasses hebben de vorm van een seminar. Steeds bereidt een deelnemer een artikel voor, dat als basis dient voor verdere bespreking. De bijeenkomsten worden geleid door wisselende hoogleraren of universitair docenten, onder wie Peter Nissen, Rick Benjamins, Erik Borgman en Fernando Enns. Uiteindelijk worden de bijdragen gebundeld in een publicatie, bedoeld voor alle geïnteresseerden in dit belangrijke en actuele thema, binnen én buiten onze geloofsgemeenschap. <<

De masterclasses vinden eens per twee à drie maanden op maandagochtend plaats, op wisselende locaties. Er worden zeven bijeenkomsten gehouden, verspreid over twee jaar. Men kan zich voor een losse bijeenkomst opgeven, maar alleen wie aan de gehele serie meedoet krijgt 1 ECTS-studiepunten. De volgende bijeenkomst is op **maandag 8 mei 2017** om 10.30 uur in de PTHU, hoofdgebouw van de Vrije Universiteit, De Boelelaan 1105 | Amsterdam). Overige data en locaties worden gepubliceerd op www.seminarium.doopsgezind.nl Meer informatie en aanmelden: I.Speckmann@vu.nl